

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון י"ב סיון תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא מב | דף הכולל: יומא כח.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תקצ"א עד סעיף ז'.
מוסר: שם עולם - 'ולדעתי מרומז' עד 'והנה כל מאמרינו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק א' עד סוף פרק א'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מלחמה? "אצלנו זה רק נפק"מ אם טנק מקבל טומאה או לא" | שתי עובדות מופלאות מכילי ראשון על פרנסתם של אוכלי המן בדורנו | כשבעלה ניצח בוויכוח, היא היתה מכינה קוגעל... | 2151

על דא ועל הא

רבי ראובן פיין זצ"ל ניגש לרבינו ושאל: "כולנו פוחדים ואילו רבינו לומד ברוגע ולא מפחד כלל". השיב לו רבינו שליט"א: "אצלנו זה רק נפקא מינה אם טנק מקבל טומאה או לא..."

Yonatan Sindel/Flash90

דברים נפלאים ומחזקים בעניינא דיומא מרבן של ישראל שליט"א | הגאון רבי גדליה הוניסברג שליט"א - מגזין 'במה'

ב. יש כאן מסר עצום נוסף: לא פעם שמעתי מרבינו סיפור איום ונורא על מהומה שהייתה כפי הנראה בישיבה בה למד. "אתה יודע", אמר לי רבינו, "גם אני כשהייתי בישיבה, אם הייתי רוצה לא היה חסר לי דברים להתערב ולהתעסק בהם, אבל לא התעסקתי בשום דבר חוץ מהלימוד".

אני חושב שרבינו התכוון להעביר בזה גם את המסר הבא: כל דבר שרואים נוגע לנו רק במה שנוגע לתורה, ממילא הנפקא מינה כלפי הפגזים היא רק אם טנק מקבל טומאה או לא. יותר מזה לא נוגע אלינו כלום. להתעניין סתם חדשות מה היה, איך היה וכמה, זה רק מוציא מהלימוד ולא קשור אלינו.

רבינו גילה בזה גם את המהות שלו עצמו, שהוא לא התעניין בדברים אחרים רק מה שקשור לתורה. לכן לא פלא שכל העולם הכתיר את רבינו כשר התורה, זה הקו שמוסר נפש על עצמו וזה מה שמלמד את כל בית ישראל: רבותי, לא להתעניין ולהתמסר רק מה שנוגע ללימוד, בפרט בימים האלה שלאחר שבועות לשמר כל מה שקנינו ובפרט היום שרואים שבאמת לא נשאר כלום חוץ

דבר נפלא שקשור מאוד לעניינא דיומא: מעשה שאירע לפני עשרות שנים עם הגאון הגדול רבי ראובן פיין זצוק"ל, אשר ישב בלילה ולמד בכולל חזון איש. לפתע שמעו הפגזות וכל הלומדים בכולל נתקפו בפחד ולא היו רגועים. היחיד שישב ולמד ברוגע היה רבינו שליט"א.

רבי ראובן פיין זצוק"ל החליט לשאול על כך את רבינו. ניגש ושאל: כולנו פוחדים ואילו רבינו לומד ברוגע ולא מפחד כלל. רבינו שליט"א אמר לו ביידיש ותרגום המשפט כך הוא: "אצלנו זה רק נפקא מינה כל העניין הזה אם טנק מקבל טומאה או לא מקבל טומאה", והמשיך ללמוד.

כשרבינו אמר שהטילים רק נפקא מינה אם הטנק מקבל טומאה, יש כאן שני מסרים:

א. אנו שיושבים ולומדים זו השמירה הכי חזקה, כפי שרבינו אומר כל הזמן.

יברחו לתורה. מה כתיב בענין הזה, וזאת התורה, יברח לתורה".
במלחמת המפרץ כשרבינו שליט"א אמר שבבני ברק
ובמקומות של תורה יש שמירה מיוחדת, אמרה לי הרבנית ע"ה,
ששאלה את רבינו שליט"א מהיכן קובע כך נחרצות, ואמר לה:
"אם היו רואים כמה דפי גמרא ממקיפים את העיר לא היו פוחדים
אלא בוטחים בזכות התורה".

מגזין 'במה' bama.org.il

באופן אישי שאלתי את רבינו שליט"א שלשום, אתמול והיום
מה לעשות בעקבות המצב. אמר לי רבינו שליט"א: "ללמוד
תורה". והביא את דברי הילקוט שמעוני בפרשת ואתחנן אות
תתכ"ט: "אמר לו אם יחרבו הערים האלה להיכן בורחים. אמר לו

הסיפור היומי

**ראש הכולל הביט בפליאה בר' יוסף. האם הוא אכן
מתכוין ברצינות, שיימצא נדיב שביום בהיר יתן לו,
סתם כך בלי סיבה, סכום כה גדול? "אתה לא רציני" ...
פלט לבסוף. "אני בהחלט רציני", השיב לו ר' יוסף...**

הרב ישראל ליוש שליט"א עם שני סיפורים מופלאים ששמע מכלי ראשון על פרנסתם של לומדי תורה - אוכלי המן בדורנו

וברכה... אני בארץ... השיק מוכן... אתה רוצה לבוא אלי או שאני
אשלח לך אותו עם שליח?"

"אני בא אליך" - השיב ראש הכולל - "זו הזדמנות עבורי
לראות אותך ולהודות לך פנים בפנים..."

הם נפגשו בשעה המסוכמת, ובתום שיחה של שעתיים על דא
ועל הא, שאל הנדיב את ראש הכולל: "לפני תקופה הייתי אצלך
בכולל ופגשתי את ר' יוסף, אברך נפלא, מיוחד, מה מצב? איך
הוא מסתדר?"

ברגע הראשון, ראש הכולל התבלבל מעט, ולאחר התאוששות
קלה אמר לנדיב: "האמת שאם אתה שואל, אענה לך... בדיוק
הבוקר הוא סיפר לי שהוא אמור להתפנות מדירתו השכורה, ויש
לו רק שליש עבור קניית דירה חדשה. האמת, שלא הייתי אומר
לך, אבל כנראה שמשמים שלחו אותך לשאול, כי הוא ביקש ממני
שאמצא נדיב שיעזור לו לקנות את הדירה..."

"יש לי כרגע כספי צדקה" - אמר הנדיב לראש הכולל, כשהוא
עדיין נפעם מההשגחה המופלאה - "אם אתה אומר לי שהוא אכן
אברך חשוב ששקוע בלימוד, אני אשתדל לעזור לו..."
"הוא אברך מצוין, כל כולו תורה, מתמיד עצום, מצווה רבה
לעזור לו!" - פסק ראש הכולל בבטחה.

"אם כן, אמור לו שאני אשלים לו את שני השליש החסרים..."
ר' יוסף קיבל את הבשורה בשמחה רבה, וכעבור כמה שבועות
קנה דירה נאה וגדולה המספיקה עבור כל בני משפחתו בלע"ה.

שמחתו של ראש הכולל לא ידעה גבולות, כשהתבשר שנקבעה
לו פגישה עם נדיב גדול לשעה 8:00 בערב. כבר זמן רב הוא מחכה
לפגישה הזו. כל ראש כולל מצפה לפגישה עם נדיב זה, הוא ידוע
כתומך תורה גדול, שאמנם קשה מאוד לקשור איתו קשרים, אך

ר' יוסף הוא אברך תלמיד חכם, אב למשפחה ברוכה, 14 ילדים
בלע"ה. אין להם דירה בבעלותם, והם מתגוררים כבר שנים רבות
בדירה שכורה.

בוקר אחד מתקשר בעל הדירה לר' יוסף ואומר לו כי הוא
עומד להשיא את בתו, וכיון שהיא מתעתדת לגור בדירה, עליו
לעזוב אותה בר"ח חשוון. אין צורך להכביר במילים כדי לתאר את
הקושי העצום במעבר מדירה שכורה אחת לשניה, עם משפחה
כה גדולה. בחרדתו דמיין כבר ר' יוסף, כיצד הוא נאלץ לעבור כל
תקופה קצרה מדירה לדירה, ובהלה אחזה אותו...

ר' יוסף, יהודי מאמין, ידע שהכל מאת ה', ועליו לחזור
לשלוותו ולהשתדל למצוא דירה אחרת לשכן את משפחתו.
במסגרת ההשתדלות נגש ר' יוסף אל ראש הכולל בו למד, ואחר
שסיפר לו על שיחת הטלפון הלא נעימה, בלשון המעטה, שקיבל
ממשכיר הדירה, ביקש ממנו: "יש לי בערך שליש מערכה של
דירה, אם במסגרת גיוס תרומות לכולל, תמצא נדיב שירצה לתת
לי שני שלישי להשלמת קניית הדירה, זה בהחלט יכול לעזור לי,
כדי שסוף סוף תהיה לי דירה משלי ולא אצטרך לעבור מדירה
לדירה..."

ראש הכולל הביט בו בעיניים תמהות, הוא לא ידע אם ר' יוסף
העומד מולו, ומוכר לו כאברך מוכשר ומוצלח, מדבר כך מתוך
הזיה ומצוקה, או שהוא באמת מתכוין ברצינות שיימצא נדיב
שביום בהיר יתן לו, סתם כך בלי סיבה, סכום כה גדול עבור דירתו
הפרטית...

"אתה לא רציני..." אמר ראש הכולל לר' יוסף.

"אני בהחלט רציני... אני עושה 'השתדלות' והקב"ה יעשה את
שלו..."

שעת צהריים, על קו הטלפון של ראש הכולל, נדיב קבוע שבא
לארץ מידי שנה מארצות הברית ותורם לכולל סכום נאה. "שלום

המצליחים נהנים מתמיכה גדולה וקבועה...

אלא שלפתע הוא נזכר שבתפילת שחרית פגש יהודי בבית הכנסת שקבע לו פגישה עם נדיב אחר בדיוק לאותה שעה. אמנם הנדיב הוא נותן מתנות קבועות וקטנות, אך משום ההגינות והישרות החליט ראש הכולל כי עליו להיפגש עם מי שקבע איתו ראשון, ורק אח"כ יבוא לפגישה עם הנדיב הגדול יותר.

אחר שסיפר לו ראש-הכולל על הכולל שלו ועל האברכים המצוינים השוקדים של על התורה בהתמדה נפלאה, תוך ויתור על תענוגי העולם הזה, אמר לו הנדיב כי הוא רוצה להחזיק אברך בהסכם 'ישכר זבולון'. "כמה תרצה לתת לאברך הזה?" - שאל ראש הכולל, בפליאה, הוא הרי ידע שהנדיב הזה רגיל לתת מתנות קטנות הרבה יותר. "אני אתן לאברך הזה 10,000 דולר לשנה". ראש הכולל שמח מאוד וההסכם 'ישכר זבולון' בין הנדיב ובין אברך מסוים, מתמיד ורציני, נחתם בשמחה...

ראש הכולל מיהר לנדיב השני, הגדול יותר, בתקווה שאולי עוד יספיק לפגוש אותו בביתו. כשהגיע, אמרה לו רעייתו כי לצערו הרב הוא לא יכול היה להישאר בבית בשעה המסוכמת, אך הוא השאיר עבורם שיק ע"ס 500 דולר. ראש הכולל הודה להם מקרב לב, וכבר נוכח שלא הפסיד כלום מישרותו, בהחלטתו להיפגש קודם עם הנדיב ההוא.

עברה שנה, ושוב פנה ראש הכולל לנדיב הראשון שנטל על

עצמו להחזיק אברך, ושאל אותו האם ירצה גם השנה להמשיך את ההסכם 'ישכר זבולון'. "בוודאי" - ענה הנדיב - "ועוד אגדיל את תמיכתי ואתן לו 12,000 דולר".

"תרשה לי לשאול אותך שאלה" - פנה אליו ראש הכולל, אחרי שהודה לו ושיבח אותו על החלטתו להגדיל את תרומתו - "הרי ידוע שאתה נותן בדרך כלל מתנות צנועות יותר, מה קרה שבשנה שעברה נתת לנו מיד 10,000 דולר, מבלי שכלל הכרת אותנו קודם לכן?"

"אספר לך" - ענה לו הנדיב - "היתה איזו עיסקה שהתלבטתי רבות אם להשקיע בה, התייעצתי עם חבר, ודעתו נטתה שאשקיע בעיסקה, אך הוא הציע לי שאקח על עצמי להחזיק אברך שיושב ולומד תורה, ע"כ החלטתי שהראשון שיבוא ויציע לי החזקת אברך כזה, אתרום לו לזכות העיסקה, והנה אתם הייתם הראשונים שבאתם..."

הספור עוד לא נגמר. הקשרים בין הנדיב ובין האברך, בין ה'ישכר' ובין ה'זבולון', הלכו והתהדקו, וכיום הוא מחזיק אותו כל חודש בסכום עתק של כ-5000 דולר, ומלבד זה הוא נותן לו את כל הוצאותיו המיוחדות, כמו שמחות, הרחבת דירה ועוד. ואם לא די בזה, הוא כבר כתב בצוואתו, שיחיה עמו"ש, שהוא מצווה לבניו שלא יפסיקו מצווה זו וימשיכו לתמוך באברך זה, בדיוק באותם סכומים ובאותה צורה שהוא תמך בו בחייו...

פרשת השבוע

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל הושיט ידו לשלום לאותו יהודי, והנה כאשר ראתה הילדה הקטנה את מעשה אביה הושיטה אף היא את ידה אל הגרש"ז... מיד מיהר ונטל 'שוקולד' ונתנו לידה

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א עם צרור סיפורים מהתנהגותם החכמה והאצילית של גדולי ישראל

אלא שעול כבד היה רובץ על כתפיו להשיב שואליו בשאלות קשות שהגיעו לפתחו מכל העולם כולו, ואעפ"כ לא מנע את עצמו מלענות לאותה האשה בסבר פנים יפות מדי שבוע בשבוע בדבר שבנקל היתה מגיעה לדעתו.

מעשה שהיה אצל הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, שאיש מכובד ניגש אליו כשבתו הקטנה מהלכת לצידו, הגרש"ז הושיט ידו לשלום לאותו היהודי, והנה כאשר ראתה הילדה הקטנה את מעשה אביה הושיטה אף היא את ידה אל הגרש"ז... מיד מיהר ונטל 'שוקולד' ונתנו לידה. ובזה הרוויח שלא להחליש את דעתה שכן לפי קטנותה לא היה בידה להבין מדוע לא רצה הרב להושיט לה ידו.

שוב מעשה שכיבדו פעם את הגרש"ז לסדר קידושין אצל אחד

"וְנִשְׂאוּ אִתָּךְ בְּמִשְׁאֵ הָעָם..." (במדבר יא יז)

וברש"י: התנה עמהם על מנת שיקבלו עליהם טורח בני וכו' סיפר אחד מבני הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל שלאחר פטירת אביו הגדול החל נשאל 'שאלת רב' בכל ערב שבת - ששאלתו איזו אשה: 'יאמר לי הרב מתי הוא זמן הדלקת נרות שבת בשבוע זה?' והנה בפעמים הראשונות ענה לה הבן כהוגן, אך כאשר ראה שבכל ער"ש היא מתקשרת לשאול שוב ושוב שאלה זו, אמר לה באחת הפעמים בדרכי נועם, שבקל אפשר להשיג ולקנות 'לוח שנה', שם כתב מדי שבוע בשבוע מתי צריך להדליק נרות.

ויהיה כשמוע האשה את דבריו התפלאה ואמרה בתמימות, שכבר שנים רבות שהיא מתקשרת לאביו הגר"מ פיינשטיין זצ"ל לברר אצלו זמן הדלקת נרות, ומעולם לא נתן לה עצה פשוטה זו... והרי ידוע היה הגר"מ כמי שאין הפנאי מנת חלקו, ולא עוד

על הרה"ק רבי יואל מסאטמר זי"ע מסופר שכשרצה לשלח את ה'משמש' מחדרו (ברצותו לדבר ביחידות עם הנכנסים) לא היה אומר לו לצאת מחדרו, אלא ביקש ממנו בדרכי נועם שיעבור מחדר זה ויכנס לחדר אחר.

כן היה בשנת תשי"ב כשביקר באנטוורפן וקהל גדול נהרו לשמוע את דרשותיו החוצבות להבות אש, ואף עזרת הנשים היתה מלאה מפה אל פה הנשים שרצו לחזות בתואר קדשו בצאתו מן הבית המדרש אחר דרשתו, וזה גרם שביציאתו חסמו הנשים את השביל שהיה הרבי צריך לעבור דרך שם, כראות כן המשמש צעק 'נשים צאו החוצה', אולם כאשר שמע הרה"ק מסאטמר את דבריו תיקן אותו ואמר 'אינו ראוי לומר לעם קודש לצאת החוצה, אלא יכנסו לעזרת נשים...'

ממקורביו, אולם בבואו אל מקום החופה הבחין שהמחותנים כיבדו אדם שאינו הגון להיות בין עדי קידושין, וחשש שמא אין הלה כשר להעיד, אך לאידך גיסא לא רצה לפגוע בכבודו, מה עשה בחכמתו, ניגש לאותו עד קידושין, ואמר לו שיותר מן הראוי שאדם חשוב כמותו ישמש כ'מסדר קידושין', ולדעתו ראוי שהוא ישמש תחתיו כעד ואז יוכל אותו אחד להיות 'מסדר קידושין'. אותו יהודי ניסה ב'ענוותנותו' הגדולה לסרב, אך הגרש"ז לא וויתר בשום פור"א, עד שהלה עלה לסדר קידושין כשהגרש"ז משמש כעד כשר, ובכך נכנסו החתן והכלה לחופה כדין (שהרי מותר למי שפסול לעדות לסדר קידושין אם גדול עומד על גביו ובדק שעושה הכל כדת משה וישראל).

על דא ועל הא

כשהיו נכנסים להתוכח איתו, היתה אשתו עומדת מאחורי הדלת ומקשיבה. והיה אם הבחורים ניצחו בויכוח, היא לא אמרה כלום. אבל אם בעלה ניצח - היא היתה מכינה קוגל לכבוד השמחה...

"חיים שתהא בנו אהבת תורה" - פנינים משיחת הגה"צ רבי חזקיהו יוסף מיישקובסקי שליט"א

עומדת מאחורי הדלת ומקשיבה, והיה אם הבחורים ניצחו בויכוח היא לא אמרה כלום, אבל אם בעלה ניצח - היא היתה מכינה עוד קוגל שלם לכבוד השמחה הגדולה". אמר לו ר' יחזקאל: "כשזה מה שעומד בראש מעיינם, אם זה מה שרואים בבית, כשיש כזו אהבת תורה - הכל כלול בזה. כזה דבר צריך להכניס לבית".

כשאומרים לבחור אל תשמע נייעס, אל תבדוק מה המצב בחוץ, יש אחד שירגיש שהוא מתגבר וזה ממש בכל נפשך ובכל מאורך, אבל יש אחד שזה בכלל לא מענין אותו... כשאנחנו מדברים על 'חיים', זה לא שצריך לעמול ולהתאמץ ולא לערב דברים חיצונים, זה פשוט לא צריך לעניין.

ומעשה ידוע הוא באותו עסקן שבא למרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל אחרי מערכה שלימה של בחירות לעיריית ירושלים שמרן הגרי"ש מאוד היה מעורב בזה. באו ואמרו לו בשמחה שבסוף נבחר מי שהוא רצה. תוך כדי הדברים אמר להם הגרי"ש: מה זה ביטול תורה? מה נקרא ביטול זמן? - מה שעשיתם עכשיו! עד עכשיו היה חובת השתדלות לדאוג שיהיה מאן דהו שלא יהרוס את הדת, יש בזה נפק"מ, עכשיו אין שום נפק"מ, הרי מי שכבר נבחר, זה מה שהקב"ה החליט. מה זה מענין אותי את מי החליט הקב"ה".

אנחנו חותרים לכך שלא יעניין אותנו שטויות. שזו תהיה המציאות, כי מה שמענין אותי באמת זה החיים, החיים האמיתיים. עוד פרק, עוד עמל, עוד הנאה ואושר מלימוד. כשמרן הסטיפלער זצ"ל היה בחור, אחד מהת"ח באזור הישיבה היה אוהב לדבר

כשמרן הגרא"מ שך זצ"ל היה גר בשכונת כרם בירושלים, היה גר בשכונתו הסופר המפורסם חניך ישיבת ראדין ר' דוד זריצקי. פעם ניגש ר' דוד לאשתו של הרב שך ואמר לה: "תדאגי קצת לבעלך, תראי איך הוא הולך מפוזר ומתנהג בצורה מפוזרת, תדאגי שילך קצת כמו בן אדם מסודר".

אמרה לו: "אני לא יכולה לדאוג לזה, אתה אולי יכול לעשות את זה".

"מה, אני? איך?!"

אמרה לו: "תראה, יש לו כעת קושיה עצומה בגמ' בתמורה והוא לא בן אדם, תגיד לו פשוט ותראה איך שהכל יהיה בסדר, אך כל זמן שאין לו תירוץ אין מה לעשות, הוא לא אוכל, הוא לא יודע איפה המיטה שלו, כלום לא מענין אותו, תביא לו תשובה - זה מה שמענין אותו".

על ר' לייב בקאשט, העילוי משנחאי, סיפר פעם נכדו ששמע מהסבא על השתלשלות השידוך עם הסבתא. כשהיה ר' לייב בישיבה במיר הציעו לו שתי הצעות: האחת, מי שהייתה אשתו בפועל, הבת של הרב רוגוב, והשניה בת של גברא רבה באותו דור, והוא לא ידע מה להחליט. הוא ניגש למשגיח ר' יחזקאל לוינסטין זצ"ל.

אמר לו ר' יחזקאל: "על הרב רוגוב מספרים, שכשהיו בחורים רוצים להתאורר היו הולכים לאחד מהרבנים באזור ומתוכחים עמו בלימוד וזה היה הדאצ'ה שלהם, ואחד מהרבנים שהיו באים אליו זה היה הרב רוגוב. כשהיו נכנסים להתוכח איתו, היתה אשתו

יהודה פינקל זצ"ל שזה בושה לישיבה, שום דבר לא עזר. עד שהחליטו שעושים לזה סוף. עלו החברה הטובים לר' אליעזר יהודה והודיעו חד משמעית: 'או אנחנו או הוא!' שהראש ישיבה יחליט, אנחנו לא נשארים יחד איתו.

חשב ר' אליעזר יהודה וענה להם: אני שומע. ההחלטה ברורה: גיט גזונט איד' - לכו לחיים טובים ולשלום, אני נשאר איתו.

הם כמוכן היו המומים. הרי איתו לבד אין ישיבה... הסביר להם ר' אליעזר יהודה: לא שקל לי לוותר עליכם, פשוט לי שבלעדיכם אני הולך כמעט לסגור את הישיבה. אבל תראו, אתם, אם לא תלמדו אצלי תלכו ללמוד במקום אחר, ובמקום שיאמרו שלר' אליעזר יהודה יש ישיבה טובה יאמרו זאת על אחרים... בשביל הקב"ה אין הבדל אם אני יהיה ראש הישיבה או מישהו אחר, העיקר שילמדו תורה. אבל הבחור הזה, אתם מבינים לבד מה יהיה אם הוא לא יהיה בישיבה, אף אחד לא ירצה לקבל אותו והוא פשוט יצא לרחוב. להקב"ה טוב שהוא יהיה פה. אני נשאר איתו... כמוכן שכולם נשארו בישיבה.

אמר ר' אשר: הוא לא חשב על עצמו, הוא חשב על התורה, הוא היה מוכן להפסיד הכל ולהשאר לבד בשביל התורה - והתוצאה נראית לעיני כל. וזה מה שהזכרנו למעלה שמרן רה"י זיע"א היה מעורר בערב יום הדין, שאחד 'שהרבים צריכים לו' זה אחד שלא דואג רק לעצמו, הוא מחפש את טובת הכלל. ישנם רבים שעושים 'חשבונות' - זה יותר טוב בשבילי... ובשבילי טוב יותר כך... אבל סוד ההצלחה לחשוב מה יהיה יותר כבוד שמים. איפה התורה יותר תתעצם ותתגדל. אחת שאלתי אותה אבקש. ויש כאן בחינה לכל אחד, האם באמת חושב רק על עצמו או על כבודה של תורה, איך יתגדל כבודה, גם עם נדמה לו שזה קצת על חשבוננו.

מרן רה"י הגאון ר' גרשון אדלשטיין שליט"א אמר פעם: אם בחור דואג לתורה של עצמו זה דבר גדול מאוד, זה נכון, אבל מה שיצא מזה זה ת"ח אחד. אבל אם אתה בישיבה ועושה את מה שטוב לכלל, אתה מעמיד דור שלם של תלמידי חכמים.

(מתוך שיחתו של הגר"ח מיישקובסקי שליט"א, גיליון 'ארחות חיים')

עמו בלימוד. הוא מאוד נהנה ממנו, הוא ראה כמה שהוא גאון... כשהגיע לפרקו רצה אותו ת"ח להציע לו שידוך, אז הוא שאל את הסטיפלער מה הוא מחפש. א"ל הסטיפלער, אני מחפש אחת שיש לה אהבת תורה, ירא"ש, ומידות טובות.

אמר לו: כן זה מה שכולם מחפשים, אבל מה אתה דורש עוד, מה אתה מחפש לפי דרגתך, מי שיחזיק אותך בקעסט או משרה תורנית או רבנות? א"ל הסטיפלער: 'אהבת תורה, ירא"ש, ומידות טובות'. וכך כמה פעמים.

אמר לו הלה: "מה, אתה לא מבין מה זה להתחתן?!"
"אני מבין, וזה מה שאני רוצה!"

זה מאוד הכאיב לאותו ת"ח, והוא כתב מכתב לרה"י הגאון ר' אברהם יפהן זצ"ל: "ידעתי שיש בחורים כאלו בנובהרדוק, אבל לא ידעתי שעד כדי כך הם תמימים... הוא אכן גאון בלימוד, אבל בחיים הוא לא קולט שום דבר."

ר' אברהם ידע בדיוק מיהו ה'תמים' הזה, ונתן לסטיפלער בעצמו לענות ע"ו. כתב לו הסטיפלער: "תמים בתמים נגעו' (מל' הגמ' דמים בדמים נגעו). אני תמים?! - וכי יש עוד משהו חוץ מזה?! הוא התמים, בכך שהוא חולם שיש עוד משהו מלבד התורה. מה צריך יותר מאהבת תורה, ירא"ש, ומידות טובות?..."

מהו סוד ההצלחה של ישיבת מיר, הרי היא ישיבה שלא מפסיקים להתווסף בה תלמידים למאות ואלפים... דיברתי ע"ז פעם עם הגאון ר' אשר אריאלי שליט"א, מראשי הישיבה, ושאלתי אותו: הרי כולם היו מוצלחים וכולם הביאו את בחירי עולם הישיבות, ובכל זאת מיר הצליחה. מה שרבים לא הצליחו.

אמר לי ר' אשר: יש בזה הרבה דעות, אבל יש סיפור שלדעתי זה הסיבה האמיתית להכלל. במחזורים הראשונים במיר היו מצוינים גדולים מאוד, אך כמו תמיד יש גם שוליים, תמיד יש את האחד הלא יוצלח. הבעיה שהוא היה אחד מוכר, כך שכשהיו בחורים נשאלים היכן הם לומדים והיו מספרים שבמיר, כולם ידעו: "אה, איפה שפלוני אלמוני"... ולכל ה'חשובים' זה פשוט הוריד את כל הרוח מהמפרשים... כמה שניסו לדבר על זה עם רה"י ר' אליעזר

יהלומים מגדולי ישראל

באמצע הדרך לבית הכנסת בבוקר חג השבועות, הסתובב לפתע מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל ואמר נחרצות: "חוזרים לבית!" אף אחד לא ההין לשאול מדוע...

שסיים ללמוד עם הבחורים בפוניבז' הקטנה הלך לישיבת גאון יעקב ושם נשאר לתפילת שחרית כוותיקן. בתוך כל זה הספיק אף לומר את כל התיקון. איך? אני לא יודע... בנוסף היה הולך במשך שנים בחג אחר הצהרים לומר שיעור ב'ארחות תורה'. ברבות השנים נחלש רבינו ולא היה בכוחו ללכת את כל

מספר הגאון רבי גדליה הוניסברג שליט"א: זכינו בסייעתא דשמיא שנים רבות ללמוד אצל מרן הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל בשיעור יומי, וגם בליל שבועות השיעור נמסר כרגיל. השיעור החל בסביבות השעה 11:00 בלילה וכאשר סיים ללמוד אתנו היה הולך לישיבה קטנה פוניבז' לדבר עם בחורים בלימוד. לאחר

והתחלתי ללכת, כי כבר היה קשה לי ללכת רחוק כמו כל שנה. פתאום באמצע הדרך חשבתי, איזה עליות לתורה יש בשבועות, יש עליה של עשרת הדברות, יש עליה חשובה של מפטיר. היכן שאני אבוא, יראו אדם זקן כמוני וירצו לכבד בעליה. אבל עכשיו אני מגיע פעם ראשונה לביהכ"נ בו יש לאנשים חזקות על העליות האלה, יוצא שיתנו לי עליה של מישהו אחר. מסתמא הוא יותר לי שאני יותר זקן ממנו, אבל אולי תהיה לו מעט חלישות הדעת. מה אני צריך את זה שלמישהו ייגרם ממני חלישות הדעת קצת? לכן אמרתי נחזור לבית, כאן אני לא לוקח לאף אחד כלום". והדברים מבהילים.

מגזין 'במה' bama.org.il

הסיבוב הזה. שנה אחת אמר לנו: "רבתי, השנה אין את הכוחות ואני לא מצליח", ושאל היכן להתפלל בשבועות בבוקר. הציעו ביכ"נ באזור ביתו. לפני התפילה הגיעו בני הבית ומקורביו שליווהו וכבר הלכו כברת דרך לעבר ביהכ"נ, לפתע נעצר רבינו, הרהר לרגע, סובב את הראש ואמר: "חוזרים להתפלל בבית". הדברים נאמרו בנחישות ואף אחד לא ההין אף לשאול מדוע. מיד התארגנו להביא מגילת רות וכל שאר הדברים. לאחר התפילה שאל אחד הנכדים: סבא, תגלה לי מה הסוד, מה סבא סבר בתחילה ומה לבסוף? אמר לו רבינו: "בהתחלה באמת חשבתי ללכת לביהכ"נ

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

האם מותר לאדם לכתוב בזימונו האישי שפלוני מצער אותו וכדו'?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

מקניטני ומצערני בקביעות" וכו', אפשר שעובר בעצם הכתיבה על 'לא תטור'. אבל באופן שכותב לעצמו בצורה של מסקנות מוסריות, וכגון: "הרגשתי שיש לפלוני קפיידא עלי", "שמעתי שפלוני התבטא שאני מפריע לו... אולי זה בגלל שסירבתי להיענות לבקשתו בדבר מסוים" וכו', בזה לכאורה אין לאו של 'לא תטור'.

וכתב שם שתשובה זו היתה לעיני הגרש"ז אויערבך והסכים לדברים, אלא שהעיר הגרש"ז שגם באופן שאין משום 'לא תטור', כיון שכותב הדברים להתחזק במוסר - מכל מקום לשם מה הוא צריך להזכיר את שמו של חברו בשביל זה.

בסעיפים הנלמדים היום ב'חפץ חיים' (פתיחה, לאווין סעיפים ח'-ט', מונה רבינו גם את האיסורים 'לא תקום ולא תטור', אשר במקרים מסוימים עשויים לעבור עליהם כאשר מדברים לשון הרע.

בביאורים ומוספים מביאים נידון בענין זה: אדם הכותב יומן אישי על כל הקורה אותו - האם מותר לו לכתוב את שציערוהו אחרים וכדו', שהרי בזה עובר לכאורה על לאו של 'לא תטור', שהוא גם על נטירה בלב?

יש שכתבו (קובץ מרפא לשון ח"ב עמ' סד) שתלוי הדבר באופן הכתיבה: אם כותב באופן ששומר טינה וכעס, כגון שכותב: "פלוני

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

מדוע זכו כל המשתתפים בלוויה של רבי לחיי עולם הבא?

יומא דף מב

רביא [בר] קיסי מכפר כשעיר המשתלח - מיתת צדיקים מכפרת (רש"י)

עם תשובה מכפר היום הכפורים ובלא תשובה אינו מכפר. וא"כ עלינו לעשות תשובה אמיתית, ואז יכפר עלינו גם היום עצמו".
ובאר בתוך דבריו גם את המאמר הזה, מדוע דוקא ביום פטירתו של רבינו הקדוש יצאה בת קול "כל דהוה באשכבתיא דרבי, מזומן לחיי עולם הבא", ומדוע לא יצאה הבת קול הזאת גם בעת פטירת תנא אחר? ואמר כי נמצא בזוהר הקדוש, שביום שהיה נפטר איזה תנא, אותו היום היה נקרא הילולא שלו, ובאותו היום היו פוסקים במתיבתא דרקיע כאותו התנא ככל פסקיו ודיניו. והנה ידוע מאמרם, כשם שיום הכפורים מכפר, כך מיתת צדיקים מכפרת. וא"כ לדעת רבי שסובר שיום הכפורים מכפר אף בלא תשובה. כך היה יום מיתתו מכפר גם כן כיום הכפורים בלא תשובה. וכאשר פסקו אז במתיבתא דרקיע באותו היום ככל פסקיו. וא"כ כפרה מיתתו אף בלא תשובה, ועל כן כל מי שהיה אצלו בעת פטירתו נתכפר לו והוא מזומן לחיי עולם הבא. פירוש הדבר, שביום פטירתו של חכם - פוסקים בשמים על פי פסקיו!
(הרה"ג רבי יצחק רוזנבלום שליט"א)

הגמרא בכתובות (קג:) מספרת שבהלוויתו של רבי יצאה בת קול ואמרה: "כל מי שהיה בהלוויה של רבי, מזומן לחיי העולם הבא". ושואלים המפרשים מה זכה רבינו הקדוש, שדוקא מי שהיה בהלוויה שלו זכה להיות מזומן לחיי העולם הבא?
רבי פוסק, שעיצומו של יום הכיפורים מכפר גם ללא תשובה. אבל חכמים חולקים עליו ואומרים, שאין דבר כזה שיום הכיפורים מכפר ללא תשובה.
ר' מנחם צבי טאקסין כותב באורח ישרים (כתובות קג:) על הגאון הצדיק מו"ר ר' ישראל סלאנטער זצ"ל, שפעם אחת בעת התעוררו לתשובה ביום הכפורים קודם כל נדרי, בכה עד מאוד ופתח ואמר: "אוי נא לנו מה נעשה כי הלכה כרבי מחבירו ולא מחבריו"; ובאר את דבריו; "כי רבי סביר שיוה"כ מכפר אף בלא תשובה. כי היום עצמו מכפר. ורבנן סבירי להו, כי דוקא עם התשובה מכפר יום הכפורים. ואמר כי באם היינו פוסקים שהלכה כרבי אף מחברו, לא היינו יראים כלל מאימת יום הדין, כי היום עצמו היה מכפר על עונותינו אף בלא תשובה. אבל לא כן עכשיו שאין הלכה כרבי נגד חבריו, והלכה היא כרבנן, כי דוקא

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

מדוע בני ספרד אינם אומרים את פסוקי הקרבנות במוסף של יום טוב?

סידורי התפילה נפוצים, אבל גם בימינו נוהגים בני ספרד שלא לומר את פסוקי המוספים במוסף של יום טוב, ואומרים רק: "את מוסף יום... נעשה ונקריב לפניך באהבה כמצות רצונך, כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך". אולם, לדעת הרמ"א, אומרים את פסוקי הקרבנות בכל המועדים, וכן מנהג בני אשכנז. [שו"ע תקצא, ב, ומשנ"ב ב]

לדעת השולחן ערוך, את פסוקי הקרבנות של המוספים, אומרים רק בתפילות מוסף של שבת ושל ראש חודש, כיון שמרוב תדירותם הם שגורים בפי העם ולא יטעו באמירתם; אבל במוסף של שלוש הרגלים, ראש השנה ויום הכיפורים, לא אומרים את פסוקי הקרבנות, שהרי אינם שגורים בפי העם, ויש לחשוש שיטעו באמירתם. חשש זה נוצר מחמת שבזמנים עברו לא היו

מדוע ממעטים להזכיר את ראש חודש בתפילות ראש השנה?

והפוסקים כתבו טעמים שונים לדבר, ואף הראו לכך מקור בדרשת חז"ל: "תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו - איזהו חג שהחודש מתכסה בו, הוי אומר זה ראש השנה", כלומר, שראש השנה הוא חג אשר עובדת היותו ראש חודש 'מכוסה' היא, בכך שאינה מוזכרת בתפילות. ועם זאת, הכינוי של ראש השנה - 'יום הזכרון' - כולל גם את ראש חודש, שנחשב גם הוא ליום זכרון.

ראש השנה, הוא גם ראש חודש תשרי, ולמרות זאת, לא מזכירים זאת במפורש בתפילות היום, למעט איזכור קל בסוף פסוקי המוספים: "מְלַבֵּד עֶלְת הַחֹדֶשׁ וּמְנַחֵתָהּ", ואחר כך: "ושני שעירים לכפר", אשר אחד מהם הוא שעיר החטאת של ראש חודש. ואף הנוהגים לומר בראש חודש, לפני תפילת שחרית, את פסוקי קרבן מוסף של ראש חודש, אינם אומרים אותם בראש השנה.

[שו"ע תקצא, ב, ומשנ"ב ג-ד; ביאורים ומוספים דרשו, 4]

מי שלא הזכיר את הפסוקים במלכויות וזכרונות ושופרות - האם צריך לשוב ולהתפלל?

הפסוק העשירי הוא מהנביאים או מהכתובים, יצא ידי חובתו. לכתחילה יש לומר את כל הפסוקים, אך בדיעבד, אם לא אמר פסוקים כלל, אלא: "ככתוב בתורתך", "וכן כתוב בדברי קדשך", ו"וכן נאמר על ידי עבדך הנביאים", יצא ידי חובתו; ברם, אם אמר חלק מהפסוקים, עליו להשלים את כולם.

חכמינו ז"ל תיקנו לומר בתפילת מוסף של ראש השנה, את סדרי מלכויות, זכרונות ושופרות, כדי שימליכו ישראל את השי"ת, ויעלה זכרונם לפניו לטובה על ידי השופר.

בכל אחד משלושה סדרים אלו, אומרים עשרה פסוקים מענינו של הסדר - שלושה פסוקים מהתורה, שלושה מהנביאים, ושלושה מהכתובים, ופסוק עשירי מהתורה; ובדיעבד, אף אם

[שו"ע תקצא, ה, ומשנ"ב ח-יא; ביאורים ומוספים דרשו, 7-8]

* מי שהוסיף תרועה בתוך 'סדר' תשר"ת לפני השברים - עליו לשוב ולתקוע מתחילת הסדר; ויש חולקים, אך אף לדעתם, מי שהוסיף שברים לאחר שכבר תקע שברים תרועה, עליו לשוב לתחילת הסדר. וכן התוקע שני 'שברים' ב'סדר' תש"ת, או שתי 'תרועות' בסדר תר"ת - אם תקע אותן ב'שתי נשימות', עליו לשוב ולתקוע מתחילת הסדר.
* שני בתי כנסת הסמוכים זה לזה, ומפאת סמיכותם יתכן שיתערבו קולות התקיעות זה בזה - יש להקפיד שלא יתקעו בשניהם באותו הזמן.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם יולדת בזמננו חייבת לצום בתשעה באב?

עד סוף היום.

ודברים אלו אמורים אף ביולדת שאינה מניקה, אבל מניקה - פעמים שפטורה מלצום אף זמן רב לאחר הלידה, והדין משתנה בהתאם למידות הצורך של התינוק בחלב האם, מידת החשש להתמעטות החלב, ומידת בריאותה של המניקה.

[שו"ע תקנ"ד, ה"ו, משנ"ב ט ר"ג; ביאורים ומוספים דרשו, 16 (וראה עוד שם), 24 ו'27]

יולדת פטורה מלצום מתשעה באב עד חלוף שלושים יממות (720 שעות) מהלידה, ולדעת הרמ"א - מעת חלוף שבע יממות מהלידה יש להחמיר ולצום, אם אינה חשה בחולשה או בכאב מיוחדים במידה שיש לחשוש לסכנת חיים.

ולדעת פוסקים רבים, בזמננו, יש להקל בכל מקרה עד חלוף שלושים יום, ויש שהחמיר בכך גם בזמננו. ויש שכתב עוד, שאם הסתיימו שלושים היממות באמצע תשעה באב, אינה חייבת לצום

הלוח היומי

י"ב בסיון | רבי אברהם ב"ר נח זצ"ל מסלונים בעל 'ברכת אברהם'

יארצייט:

שפ"ד: רבי יצחק ב"ר שמשון כ"ץ זצ"ל חתן המהר"ל מפראג
תק"ג: רבי דוד ב"ר יעקב פארדו זצ"ל בעל 'משכיל לדוד'
תקכ"ה: רבי מנחם מענדל מבאר זצ"ל תלמיד הבעש"ט
תרס"ז: רבי חיים ישראל ב"ר דוד זצ"ל מקוצק-פילוב
תשמ"א: רבי אברהם ב"ר נח זצ"ל מסלונים בעל 'ברכת אברהם'

אופן אמירת "מודה אני"

הגה"צ רבי שמואל הומינר כתב: בענין אמירת "מודה אני", ראה אחי שלא יצא מפיד הודאה זו מבלי שימת לב, מפני שכך הורגלת מקטנותך, אלא מעומק הלב, ותתן בזה שבח והודאה על נאמנותו יתעלה שלא עיכב נשמתך בידו, ולא היתה זו מיתה אמיתית ח"ו. (עולת תמיד פרק ב ד"ה מודה)

נשתדל בעת אמירת "מודה אני" להרגיש תחושת הודאה להשי"ת על שהעניק לנו ברחמייו יום נוסף של חיים.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il